

Μαρία Α. Ιωάννου

ΚΑΖΑΝΙ

διηγήματα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

ΑΘΗΝΑ 2015

ΝΕΦΕΛΗ / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Μαρία Α. Ιωάννου, Καζάνι

Σχεδιασμός εξωφύλλου: Στέφανος Παύλου
Σχεδιασμός βιβλίου: Περικλής Δουβίτσας
Διόρθωση: Στέλλα Τσάμου

1η έκδοση, Μάιος 2015

ISBN: 978-960-504-138-0

Για την ελληνική έκδοση:

© Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ και Μαρία Α. Ιωάννου

Ασκληπιού 6, Αθήνα 106 80

τηλ.: 210 3639962 – fax: 210 3623093

e-mail: info@nnet.gr

www.nnet.gr

όταν το μέσα μας κοχλάζει
γεμίζει το έξω πιτσιλιές

πλτς

πλς

πλτς

πλτς

Το τελευταίο λευκό μυρμήγκι

ΣΚΑΡΦΑΛΩΝΕΙ ΑΡΓΑ τα υγρά τοιχώματα.

Η αγριότητα των από πάνω δεν το φοβίζεται. Γνωρίζοντας πως σύντομα θα δολοφονηθεί από μια ρόδα ή ένα παπούτσι, κάνει βουτιά προς το φως.

Σεισμός από τακούνι, λίγο νερό σταλωμένο στο πεζοδρόμιο, ένα βρακί σε κάτι σύρματα, δυο καλόγριες, τσίχλες, πέτρες, ποδήλατα ενοικιάσεως, ένα αεροπλάνο των Βάσεων να ψεκάζει από μακριά, κάτι τουρίστες με καπέλα, κάτι τόπακες με μουστάκια, μια πινακίδα που γράφει FOR RENT, μια άλλη που γράφει FOR SALE, μια τσάντα σε βιτρίνα, αποξηραμένα σύκα, κάτι βιβλία, μια γιαγιά.

Αυτά πρόλαβε να δει το μυρμήγκι πριν παραδοθεί εξ απροόπτου στα ροζιασμένα δάχτυλα του Πάολο.

Αυτά και πολλά άλλα που ούτε το ίδιο δεν θυμάται.

Ο Πάολο το σηκώνει απαλά, το τοποθετεί σ' ένα βαζάκι μαρμελάδας μαζί με ένα βότσαλο, μια σαρανταποδαρούσα και ένα παλιό νόμισμα. Μπαίνει στο σπίτι, τοποθετεί το βαζάκι δίπλα από άλλα βαζάκια, γλυκού, μπισκότων και λαδιού. Στο ένα μια βαλσαμωμένη κατσαρίδα ψεκασμένη με Raid, στο άλλο κάτι ελατήρια από το παλιό του ξυπνητήρι, στο δίπλα σπασμένα μολύβια. Δεκάδες βαζάκια με αντικείμενα κοσμούν τον ανατολικό τοίχο του κα-

θιστικού, σχηματίζοντας κάτι που μοιάζει με παράθυρο. Πιο μπροστά μια καρέκλα φτιαγμένη από τενεκεδάκια μπύρας ΚΕΟ, γεμισμένα με μπετόν για να αντέχουν το βάρος και κολλημένα μεταξύ τους με δυνατή κόλλα σε οριζόντιες και κάθετες γραμμές. Στα δεξιά ένα τραπεζάκι, ένας παλιός τροχός λεωφορείου για βάση και ένα ορθογώνιο ξύλο από πάνω με το απομεινάρι ενός συνθήματος να το διακοσμεί - ΚΑΛΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ Ο ΝΕΚΡ. Καλάμια και ξύλα μέσα σε άσπρους κουβάδες, ενώ για χαλί κάτι ψάθες μισοσκισμένες, σαν αυτές της θάλασσας, διακοσμημένες όμως με μοτίβα από παλιά υφάσματα, μια Χαβανέζα από κάποιο φανελάκι δίπλα από το κομμένο κεφάλι του Τσε Γκεβέρα και το σλόγκαν Γ'M A BITCH. Παραδίπλα ένα κρεβατάκι θαλάσσης, που χρησιμοποιείται κι αυτό ως κάθισμα, και κάτι κύβοι γύρω-γύρω.

Το μυρμήγκι, που μόλις τσάκωσε, κοιτάζει τον Πάολο με τα μικροσκοπικά του μάτια, κάνοντας κύκλους γύρω από τον εαυτό του. Ουσιαστικά πρόκειται για τερμίτη γι' αυτό και έχει αποφύγει να το βάλει σε ξύλινο δοχείο.

Τερμίτες. Άλλως Λευκά Μυρμήγκια. Κοινωνικά όντα. Τρέφονται κυρίως με ξύλο. Άλλα χαρακτηριστικά τους είναι η ωοτοκία, η μετανάστευση, η οργάνωση και η εργατικότητα. Μπορείς να τους σκοτώσεις χρησιμοποιώντας καπνιστικό εντομοκτόνο. Ακόμη ένα χαρακτηριστικό της κοινωνίας τους είναι η μεταμόρφωση. Καταστρέφοντας το ξύλο βοηθούν στην ανακύκλωσή του.

Όλα αυτά τα διάβασε στη Wikipedia στο ίντερ-
νετ καφέ της γειτονιάς, πολύ καιρό πριν, τότε που
δεν γουργούριζε η κοιλιά του τόσο πολύ. Τότε μίλη-
σε και με τη γιαγιά του στη Βραζιλία μέσω Skype.
Της έδειξε τα καπέλα του, μα εκείνη γύρισε από την
άλλη μιλώντας σε μια πολυθρόνα. Γεροντική άνοια.
Θερίζει και την άλλη άκρη του πλανήτη. Και κά-
νει τα αντικείμενα να αποκτούν ανθρώπινη ιδιότητα.

Το σπίτι χαοτικό. Αποφάγια να κρέμονται απ' τα
τραπέζια και τις κουρτίνες, λεκέδες στο πάτωμα, σα-
κούλια πεταμένα εδώ κι εκεί, μπουκάλια ούισκι να
χρησιμοποιούνται ως μαξιλαράκια για τα πόδια και
τσίχλες να αντικαθιστούν τους μαγνήτες στο εκτός
πρίζας ψυγείο.

Ο Πάολο ζει στην Κύπρο εδώ και 13 χρόνια. Τον
τελευταίο καιρό κατοικεί στο υπόγειο ενός εγκατα-
λελειμμένου διατηρητέου. Κάποιες μέρες τη βδομάδα
εργάζεται σε σουπερμάρκετ μαζεύοντας τα καρότσια
των καταναλωτών. Όταν είναι τυχερός, βρίσκει κάνα
δυο ξεχασμένα προϊόντα στο καρότσι και τα παίρνει
σπίτι, κάποιες φορές είναι βρώσιμα και κάποιες φο-
ρές πρακτικά. Χθες βρήκε δυο κουτιά σπέρτα, πριν
από ένα μήνα περίπου κάποιος ξέχασε μια ολόκλη-
ρη μπριζόλα και τα Χριστούγεννα βρέθηκε στο κα-
ρότσι ένα κοστούμι Hugo Boss. Ήταν το καλύτερο
δώρο που θα μπορούσε ο Καροτσοθεός να του προ-
σφέρει. Έκανε μπάνιο με το νερό που μάζεψε απ' τη
βροχή, έβαλε λίγο από το αποσμητικό που κρατού-
σε για ώρα ανάγκης, άναψε δυο κεριά, χτενίστηκε
με μια παλιά βούρτσα, λάφυρο από κουρείο τότε που

προτιμούσε να κλέβει για να επιβιώσει, φόρεσε το κοστούμι και στάθηκε στο σπασμένο παράθυρο κοιτάζοντας προς τα έξω. Κανείς δεν θα τον κατέκρινε για την εμφάνισή του τη συγκεκριμένη μέρα. Ένα κοστούμι του έδινε πίσω τη ζωή του.

Κοίταζε προς τα έξω 11 ολόκληρα λεπτά. Τόσο άντεξε.

Πάει ο Hugo πάει και ο Boss. 25 ευρώ το πουλήσε. Είναι μεταχειρισμένο, του είπαν. Καλύτερη τιμή δεν θα βρεις (του είπαν).

Ο Πάολο αγαπά πολύ και τα καπέλα του. Τα φτιάχνει, συνδυάζοντας διάφορα είδη υφασμάτων, με κουρέλια που μαζεύει από κάδους, συχνά προσθέτει και αποκόμματα από εφημερίδες και περιοδικά, ράβοντάς τα κι αυτά μαζί με το ύφασμα. Αντί φτερά βάζει κάποιο παιχνιδιάρικο ελατήριο ή κάποιο αποξηραμένο λουλούδι. Το αγαπημένο του καπέλο, μέχρι στιγμής, είναι εκείνο με τις φάτσες των πολιτικών. Το έφτιαξε σε περίοδο εκλογών. Ένωσε όλες τις χαζοχαρούμενες φάτσες μεταξύ τους και έραψε ανάμεσά τους καρό και ριγέ ύφασμα. Για ομορφιά πρόσθεσε στο πάνω μέρος και το μεγάλο χάρτινο M των McDonald's σαν κεραία. Ελπίζει πως μια μέρα θα πουλήσει μερικά από τα καπέλα του στην υπαίθρια αγορά σε κάποια Φιλιππινέζα, που ψάχνει κάτι το διαφορετικό.

Ο Πάολο αγαπά πολύ και τα καρότσια του. Όταν αυτά είναι ιδιότροπα, τα ρίχνει το ένα πάνω στο άλλο με δύναμη για να συνέλθουν. Μετά μετανιώνει και τα χαϊδεύει. Συγγνώμη, τους λέει. Όλο συγγνώμη.

Είναι κι αυτά όπως οι γυναίκες. Θέλουν απαλή μεταχείριση, ντελικάτη. Εξάλλου τους οφείλει το φιλοδώρημά του, το 1 ευρώ που ξεχνούν με θράσος οι καταναλωτές.

Ο Πάολο γεννήθηκε μαύρος, από γονείς επίσης μαύρους. Μαύρο τον ανεβάζουν μαύρο τον κατεβάζουν στο νησί. Όνομα δεν έχει. Ο πατέρας του πέθανε σε κάποιο σοκάκι του Ρίο με μια ένεση στο χέρι και η μάνα του έξω από μια μπουτίκ στη λεωφόρο Μακαρίου. Καρδιακή προσβολή. Στα 55 της χρόνια. Έμεινε λοιπόν μόνος. Ένας μαύρος μόνος κι έρημος. Ένας μαύρος και μισός.

Το αγαπημένο του καρότσι είναι η Λόλα. Είναι το πιο ταλαιπωρημένο απ' τα υπόλοιπα καρότσια, το πλαστικό μισοφαγωμένο, οι ρόδες ελαφρώς στραβές και το χερούλι γεμάτο εκδορές. Τη Λόλα την ξεχωρίζει από τα υπόλοιπα καρότσια γιατί έχει γραμμένο πάνω κάτι σαν ποίημα.

Ο Πάολο μιλά τα ελληνικά, αλλά δεν μπορεί να τα διαβάσει. Ρώτησε την Ντίνα –πωλήτρια στο σουπερμάρκετ– τι γράφει. Αυτή το διάβασε προσεχτικά, της πήρε 2 λεπτά ακριβώς. Του είπε δεν έχει ιδέα.

Του Πάολο του αρέσουν τα ποιήματα. Όταν ήταν μικρός η μάνα του έγραφε μικρά κείμενα στους τοίχους, με χάλια ομοιοκαταληξία, γεμάτα ορθογραφικά λάθη. Κι όταν του τα διάβαζε πάνω από έναν σκουριασμένο φούρνο, οι ψυχές τους συναντιούνταν και χόρευαν σάμπα.

Τώρα χορεύει καλαματιανό στα πανηγύρια με τον κύριο Ανδρέα που έχει το «καζαντί». Ο Πάολο

τού κουβαλά τα αρκουδάκια, τα σιντριβανάκια και τα βάζα από φθηνή πορσελάνη κι αυτός του δίνει δωρεάν παλιά CD κι ας μην έχει CD player ή ηλεκτρισμό στο σπίτι. Τα παίζει εκεί, μπροστά από το «καζαντί», κι ο Πάολο χορεύει για να προσελκύσει κόσμο. Χορεύει σαν μαϊμού.

Δυστυχώς, ο κύριος Ανδρέας πέθανε πριν από πέντε μέρες. Πνίγηκε από ένα σουβλάκι κι έβγαλε αφρούς απ' το στόμα. Ο Πάολο δεν πήγε στην κηδεία. Δεν είχαν ποτέ ιδιαίτερη σχέση έτσι κι αλλιώς. Αντί στεφάνι του έστειλε με κάποιον φίλο ένα καπέλο. Ένα καπέλο φτιαγμένο από μετάξι. Το τελευταίο μεταξένιο κουρέλι που του είχε απομείνει.

Το λευκό μυρμήγκι συνεχίζει να περιφέρεται άσκοπα μέσα στο βαζάκι του, η κατσαρίδα τραντάζεται από το θόρυβο που κάνουν τα αυτοκίνητα στο δρόμο, τα βαζάκια και τα τενεκεδάκια χτυπούν το ένα πάνω στ' άλλο και ο Πάολο σκέφτεται το Ρίο, τη μάνα του, τα καπέλα του και όλους εκείνους τους λογαριασμούς που θυμάται μικρός να φθάνουν στο σπίτι. Πριν από τη φαβέλα, πολύ πριν. Όλους εκείνους τους λογαριασμούς που δεν μπορούσαν να πληρώσουν ώστε να ζήσουν μια φυσιολογική ζωή.

Η νύχτα είναι ήσυχη. Πουλάει τρέλα. Την πουλάει φθηνά. Ο Πάολο βγαίνει έξω, κοντοζυγώνει το γραμματοκιβώτιο του γείτονα, που λείπει στο εξωτερικό, και ανοίγει το κουτί με ένα λεπτό σύρμα. Μέσα βρίσκει πολλούς φακέλους και διαφημιστικά. Κρατά τους λογαριασμούς και πετά τα υπόλοιπα. Επιστρέφει και τους τοποθετεί έναν-έναν πάνω στο τραπέζι-τροχό.

Στη σειρά. Πρώτα ο πιο χοντρός φακέλος και τελευταίος ο πιο λεπτός. Παίρνει ένα μισοσπασμένο πιάτο. Βάζει τους φακέλους τον έναν πάνω στον άλλο μέσα στο πιάτο. Τους κόβει κομματάκια. Ξεκινά να τους μασά. Τους καταπίνει λαίμαργα, μέχρι που του έρχεται αναγούλα, μέχρι που τους κάνει εμετό.

«Οι φυσιολογικοί άνθρωποι έχουν λογαριασμούς...» λέει στον εαυτό του.

Στο πάτωμα ο εμετός του ένας καφέ πολτός.

Το στομάχι του ακόμη γουργουρίζει. Γουργουρίζει με τον αέρα της μονιμότητας.

Ο Πάολο παίρνει ένα στραβό κουταλάκι. Γονατίζει και αρχίζει να μαζεύει τον χάρτινο καφέ πολτό. Κουταλιά κουταλιά. Τον τοποθετεί και πάλι στο πιάτο.

Εκεί στο πάτωμα ξεκινά και πάλι να τρώει σκατά.

Μα σκέφτεται τη Λόλα και ανακουφίζεται.

Τη Λόλα πριν γίνει καρότσι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το τελευταίο λευκό μυρμήγκι	11
Κούκλα	19
Το Ρόπαλο	23
Cactus Belli	31
Έρημος	35
δεν έχω τίτλο	41
Η προσωρινή ευτυχία ενός χαριτωμένου φόνου	43
SINGER	55
Σάρκα	61
Πάρτι	67
ούτε εγώ έχω τίτλο	73
KAZANI	75
Τρύπες	85
Φοινικιές	89
Ο Καπετάνιος στη φουρτούνα (δεν) φαίνεται	95
Χείμαρρος	101
αν είχα τίτλο θα ήμουν XABAH	107
Ψυγείο	109
Appendix: Διάρκεια Ζωής	121
Πρώτες δημοσιεύσεις	133